

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu. Deležniki tiskovno društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem tegu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Strahovitosti na Španjskem.

Prilletele so med Slovence poprej nepoznane ptice. Kaj marljivo jim pojejo liberalno pesem: „vere se nihče ne dotika — ni res, da bi vera bila v nevarnosti.“ No, nekoliko imajo prav. Kajti gola resnica je: kdor je sv. vero že napravil, pri tem tudi vera v nevarnost priti ne more. Dodajmo jim še več! Vera tudi sama na sebi v tako nevarnost ne pride, da bi se popolnem izgubila. Zato bo že božji Zveličar skrbel, bodi liberalcem ljubo ali ne. Ali nekdo drug pride v nevarnost in nesrečo, in sicer že na tem svetu. In kaj mislite, kdo so ti nesrečneži? To so tisti ljudje, tisti narodi, kateri so se po spletkah in zvijačah brezverskih liberalcev za dragoceno vero dali oslepariti.

Resnico tega nam zdaj kaže nesrečna španjska dežela. Poglejmo, kako je v toliko nesrečo zašla! Leta 1812. so liberalci po njej začeli rogoviliti. Iz prva zelo opazno in v ovčjih oblačilih „svobode, omike in napredka.“ Po malem so stezo nadelali vsemu hudemu, a zaprli vsemu dobremu. Zlasti so dušili in zaverali delovanje cerkve božje. Naposled so kršanski nauk iz šol zapodili, civilni (razvezljivi) zakon vsilili, pridne škofo, mešnike preganjali in zapirali, ničvrednim pa potuho dajali. Da redovnikov, šolskih sester, posebno pa jezuitov trpeli niso, to je lahko umevno. Kar zapodili so jih iz dežele. Ob enem so hudobne novine (cajtinge) ničvredne knjige, in frajmaurarske shodnice pomagale ljudi pačiti in ob vero in upanje na Boga spravljati. Španjolci so postali — liberalni. —

In glejte! zdaj je bila žetev dozorela. Začeli so žeti! A žetev je strahovita! Brezverski ministri, poslanci in generali so pregnali kraljevsko redovino. Zdaj pa tudi jih nihče ne uboga. Vojaki ubijajo svoje generale in oficirje. Ljudstvo ne

mara za noben red, za nobeno pokoršino, za nobeno postavo. Vsi čejo biti popolnem slobodni, t. j., vsi čejo ukažvati, nihče pa ubogati. Vsi bi uživali, nihče pa delal. Po mnogih mestih zdaj podirajo cerkve, vesijo mešnike, vdirajo v magazine in kleti, požigajo hiše, morijo posestnike... Razkačeni puntovniki nosijo krvavorudeča bandera ali zastave, na katerih je napis: „vojaška rodbinam, premoženju in Bogu.“

V velikem mestu, v slavni Barceloni so službo božjo popolno zatrli. Cerkve so ali podrli ali pa v posvetne namene odkazali. Cerkev sv. Monike je zdaj oskrunjena shodnica liberalcev. Mi bi rekli, da so iz nje napravili krčmo ali čitalnico za liberalce. Kaj grdobno so se obnašali, kedar so cerkev prvokrat oskrunili. Napravili so družbi nesramnic bogakletno procesijo. Prišedši pred veliki altar, so postavili na njega sredi dveh svetnikov podobo republike, ki je imela sivo kapo na glavi in dolgo fajfo v ustih. Trije v mešna oblačila preoblečeni nesramniki so zasramovali sv. Rešno Telo. Iz norca klečeče so obhajali z narezljanimi klobasami....

V mestu Kadizu so iz stolne cerkve vzeli 200 let stari sreberni tabernakel. Bil je čudovito umetniško delo in pol milijona goldinarjev vreden. Zdrobili ga so in po kosih prodali.

Naj bolj grozne so se pa godile v mestu Alcoju. Tukaj so neporedneži udrli v mestno hišo. Kmalu ugrabijo župana, več svetovalcev in 19 policajev. Nesrečnežem potrgajo do nagega vsa oblačila. Zdaj jih zavlečejo na mostovž in kričijo nad ljudstvom, zbranim pred mestno hišo: „Kako jih hočete imeti, žive ali mrtve?“ In kakor je zdijvano ljudstvo odvrešalo, tako se je zgodilo. Nekateri so bili na mostovži zaklani, drugi pa živi sunjeni med srdito druhal. Župana so na kose raztrgali, nekega svetovalca pa s petrolejem polili in živega užgali. In zdaj se je vsa druhal spu-

stila po nesrečnem mestu. Više 500 hiš so čisto izropali in potem zažgali. Strahovito so delali z ženskami in mešniki. . .

No kdo je v nevarnosti, ako liberalci po deželah razsajajo, vera ali pa ljudstvo? Kdo zajde v naj večjo nesrečo? Ali ne ljudstva, ki so zapustila Boga in vero? Bog varuj Slovence in Avstrijo tako strahovitih nasledkov liberalizma.

Cerkvena zadeve.

Poddružnice mariborske farne cerkve:

1. Cerkev vseh svetnikov v mestu. V 15. stoletju so imeli židovi v Mariboru, ko so še tu naseljeni bili, svoj lasten tempel. Po iztiranju židov iz Maribora sta Bernardin Drukher, vinski barantalec, in njegova žena Barbara ta židovski tempel leta 1501. nekoliko preurediti ino za krščansko božjo službo posvetiti dala. Tudi sta ona kaplanijo ali beneficij pri tej cerkvi ustanovila, ter kaplanu za vžitek dala hišo, dvor ino vrt poleg te cerkve, potem vrt ino malo goričico v mestnem grabnu, dve gorici na „Thombhofu“ ino v Šoberski, 1 kmetijo v Studencah, 3 dvoriče v „Steueru“, 1 kmetijo ino 1 dvorič v Hočah, 1 dvorič poleg ribnika v Gačniku, 2 kmetiji v Hotinji vasi (Ottendorf), 1 kmetijo na Pobrežji ino nekaj polja pod cerkvijo sv. Kungete za Lajtersbergom. Više sta k tej cerkvi sporočila za večno luč 20 gl. letnih dohodkov iz svoje kopalnice za Dravo.

Za ta vžitek je moral kaplan vsaki teden služiti 5 sv. meš ino vsako leto na dan sv. Jurja duhovnim v farovž dajati $\frac{1}{2}$ funt. penězov. Patronstvo, pa tudi vsa pisma zadevajoča to cerkev ino kaplanijo sta ustanovitelja izročila magistratu, ki je pa pozneje od luterških zmot omamljen baje vsa ta pisma pokončal, cerkev vseh svetnikov lončarjem za hranišče v najem dal ino zapravl cerkvi kopalnico, kaplaniji pa hišo, 2 vrta, gorico „Thombhof“, kmetijo ino 3 dvoriče v Studencah, kmetijo ino dvorič v Hočah, dvorič v Gačniku, kmetiji v Hotinji vasi, kmetijo na Pobrežji ino polje pod cerkvijo sv. Kungete.

Tako je bila cerkev oskrunjena, kaplanija pa oropana, ko so 15. septembra leta 1659. ta beneficij podelili kurmajstra Jurju Venkoviču. Ta je dal cerkev osnažiti ino zopet posvetiti. Tudi je pozidal na cerkev novi zvonik, je popravil sv. hišo ino začel zopet skrbno obdelovati zemlišča, ki so še kaplaniji bila ostala.

Ob času kaplana Jurja Rogleviča, ki je umrl 26. avgusta 1701., je imela cerkev razun glavnega altarja vseh svetnikov še 2 stranska altarja, naime: Matero Božje ino sv. Nikolavža, prižnico in 1 zvon; orgelj ino spovednice pa ni bilo pri tej cerkvi. Leta 1703. je bil Tobija Schmutz kapelan te cerkve. — Leta 1707., aprila 4. dan je zadužbino ustanovila pri tej cerkvi Maria Eusebia grofinja Galer, rojena baronovka Eibiswald. Leta 1785., januarja 12. dan,

poroča mestni župnik Jožef Otič, da je to cerkev vsled cesarskega ukaza eksektriral ino nje ključce grofu Gleispahu, krožnemu glavarju v Mariboru, izročil. Deželska gospodska je potem cerkev ino kaplanijska posestva prodala ino skupljeni denar v štirski cerkveni zavod položila. Cerkev pa še sedaj stoji na starem mestnem obzidju za Dravo na spodni strani mesta. Pred njenimi vratami stoji vojsak na straži, da ne bi iz nekdanje cerkve pobegnili njeni sedajni prebivalci — jetniki.

(Dalje prih.)

Kder je nekda stala zibela naše vere, ondi zdaj životari za omiko zgubljeni Turk. V Evropi se krščanstvo zatiruje, a v Ameriki se krepi in naraša od leta do leta. Severna Amerika je pred 84. leti štela 25000 Katoličanov. Zdaj jih je 9.600.000. Tedaj je bila edina škofija in le 21 mešnikov. A zdaj štejemo 54 škofij, 4890 mešnikov, 4250 cerkv, 521 samostanov, 1577 visokih in nižjih šol, zraven pa še 112 seminij, kder se 848 mladih mož pripravlja na blago delo v vinogradu Gospodovem. —

Bog jim daj svoj blagoslov!

Od leta 1295. tedaj že blizo 600 let slovi božja pot Marije lauretanske na Laškem. Veliko milijonov ljudi je ondi opravilo svojo pobožnost. In glejte, zdaj, ko se svet liberalne „svobode in omike“ cedi — zdaj so laški liberalci in frajmaurari — obiskovanje lauretanske Marije prepovedali in zatrli. Lepa svoboda to, kaj ne?

Zveličar sveta in njegova nevesta sv. kat. Cerква sta vendar dve čudoviti prikazni! Vedno so vraženi in vselej ljubljene. Povsod napadani in po vseh krajih zagovarjani. Liberalci ju hočejo uničiti, pa so preslabi. Povsod se dvigujejo srčni branitelji: na Francoskem, Laškem, Nemškem, pa tudi pri nas na Avstrijskem. Ravno zdaj se pripravlja ves česki narod, naši brati po rodu in jeziku, na velikansko katoliško slovesnost. V krasnem mestu, v „zlato Pragi“ bodo od 31. avgusta do 5. oktobra obhajali sveto leto, 900 letni spomin na začetek prve česke, praške škofije. Letos je ravno 900 let tega, kar je sv. Bolfank prvega škofa praškega posvetil. Slovesnost utegne naj sijajniša biti na dan sv. Vavla, patrona českega, dne 28. septembra. — Tedaj se bo tudi odprla krasno ponovljena stolna cerква sv. Vida.

Ni dvoma, da bo ova slovesnost veliko pripomogla, da se krščanski duh pri naših bratih Čebih znatno ukrepi.

Gospodarske stvari.

Zavarovanje pridelkov proti ognju.

Gospodarje zopet opominjamo na naznanilo „zavarovalne banke Slovenije:“ zavarovati proti požaru, kmetijske pridelke, žito, klajo.